

armeo estas for~ita de la ĉefurbo B; pro manko de komunikiloj tiu vasta regiono estas for~ita for de la monduivo. Kp TONDI, FALĈI, ROMPI, HAKI, SEKCI. El~1 (tr). Doni formon al io, for~ante de ĝi pecetojn: en la balkono estis el~ita karikaturo vizago Z. Kp TAJLI.

tranĉeo ㄹ. Foso por kuri, por kaŝi aŭ por protekti sin sur batalejo.

* **Trankvila.** 1 Agitata de neniaj zorgoj; plene libera de ĉiu ajn spirita eksciteco; havanta firman certecon pri si mem k netimon antaŭ la estonto: vi estas ~a pri via morgaŭa tago Z; estu ~a, mia tuta ŝuldo estos baldaŭ pagita al vi Z; ~a konscienco estas bona dormilo Z; lasu min ~a Z; ŝia voĉo havis sonon certecan k ~an Z; almenaŭ morton havos mi ~an Z; kiu vivas ~e, vivas facile Z; li respondis ~e k sentime; ne sciante, ĉu la lingvo ne subite aliĝos, ni ne povus ~e labori Z; ĉu mi ~e tion ĉi toleru Z? paco ligu plej ~e ambaŭ la popolojn Z. Kp PACA, MILDA, SERENA, PIA. 2 (Ev.) Senmova k ebliganta facilan ripozon; ne ekscitanta la sentumojn; pac(ig)a; kvieta 1: ~a domo B; akvo ~a estas akvo danĝera Z (Kp: kvieta akvo ŝiras la bordojn B); en ~a vetero ĉiu remas sen danĝero Z; la ~a slela nokto k ~a senlima maro Z; en niaj kongresoj okazas ne ĉiam ~aj debatoj. ~(ec)o. Stato de iu aŭ io ~a: 1 Lia koro neniam ĝuos ~on B; se per ia bona ŝaro al vi ~on povas mi alporti, parolu Z; la infanoj donas al la homoj momenton de forgeso k ~o B; trovi ~on en la penso, ke...; ŝi diris kun devigita ~eco; vi mem ne farus kun animo ~eco tielan maljustaĵon Z. 2 Sur la kamparo regis ~o. ~igl. Igi iun aŭ ion ~a 1: ~igu la malpaciencajn B; ~igu por momento vian miron Z; ~igi la ĉagrenon de iu; mi rapidos nun ~igi la amikojn, kiuj atendas sopirante Z; donu al li ~igajn konsilojn; mi ~igis k kvietigis mian animon Z. ~igl. Igi ~a 1: la princo ~igis subite B; animo mia grade ~igos Z; ankaŭ inter tiuj popoloj vi ne ~igos k ne estos ripozo por via piedo Z; sufiĉe, ~igu de l' batado, ho mia koro Z. Mal~a. Sentanta moralan malkvieton k konsternan antaŭtimon: la du pastroj ĵaris mal~an movon B; mal~e demandi; ho mia kor', ne batu

mal~e Z; mal~o regis ĉe la loĝantaro. Mal~igl. Igi mal~a: malbona anlaŭsento virinon eble mal~igus Z; ne timu k ne mal~igu Z; vere tio min mal~igas Z. Rim.: Trankvila diferencas de kvieta per tio, ke ĝi koncernas esence la moralan k kvieta la fizikan staton. Sed, ĉar la animstato ofte modifas la eksteran aspekton de la homo, kvieta povas ankaŭ havi iel moralan sencecon k taŭgi por malforta aŭ detenata emocio aŭ sentumo, kiu ne aperas sur la vizago. Inverse, ĉar oni ĉiam rajtas animigi la senanimajn, oni povas metafore uzi trankvila pp objektoj. Tamen oni rimarkos, ke la derivitaj vortoj estas preskaŭ ĉiam uzataj laŭ la propra senco.

* **Trans.** 1° Prep. montranta lokon kuŝantan pli malproksime ol la objekto, kiu estas komplemento de tiu prepozicio: 1 (sen lokŝanĝo) la popoloj loĝantaj ~ la maro; antaŭ la malleviĝo de la suno ni devas esti ~ la limo Z; aŭskulti ~ muro Z (Kp SUBAŬSKULTI); tio estas belaj rakontoj el ~ la montoj Z; se ~ la tombo estas ja ankoraŭ vivo. Rim.: En la versoj de Hamleto: tiu stelo tre luma, en sia kurado trans arkaŝo la ĉiela, trans ŝajnas eraro anstataŭ tra. 2 (kun lokŝanĝo) pensoj iras ~ limo sen pago k timo Z; Hanibalo iris ~ la Alpoj; ĵelu la pilkon ~ la muron B; la hirundo flugis ~ la riveron Z; veturi ~ la maron Z; ~ la lipoj de la serioza matrono nur ~kuris rapida rideto Z. Rim.: Trans k preter signifas ambaŭ, ke oni iras pli malproksimen ol la preparolata objekto; sed preter signifas, ke oni antaŭe laŭiris tiun objekton, k trans, ke oni pasis super ĝi: ŝi rapidis ~kuri la straton, kiam du kaldeŝoj kun furioza rapideco pretergalopis Z.

11° Vortero kun sama signifo: ~a. Estanta ~ io: la ~a troutaro, bordo Z; mi ja ne kredas tiun ~an mondon. ~e. En ~a loko: la reĝoj de Amoridoj, kiuj loĝas ~e de Jordan Z; tonoj sonis ~e de la densa kurteno Z. ~o. ~a loko: li reĝis super la tuta ~o de la Rivero Z. ~igl. 1 Porti ~en, meti ~en, ~doni. 2 Relŝanĝi. ~iglo. Relŝanĝilo. ~igl. Iri ~en: la du viroj mal-supreniris de la monto, k ~igis la Jordan, k venis al Josuo Z; baldaŭ ni ~igos en alian loĝejon. ~ulo. Tiu, kiu loĝas ~e.